13.10.2023

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: Vuoden 2024 TAE (HE 41/2023 vp)

Talousarvioesitys 2024

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan (pääluokka 31) määrärahat vuoden 2024 talousarvioesityksessä ovat 3,584 miljardia euroa, mikä on 172 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2023 varsinaisessa talousarviossa.

Vuoden 2024 talousarvioesitys noudattaa hallitusohjelman linjauksia. Merkittävä osa hallinnonalan määrärahoista osoitetaan väyläverkon kehittämiseen ja korjausvelan kasvun torjumiseen. Investoinnit kohdistetaan väylähankkeisiin, joilla hallitus pyrkii vahvistamaan talouden kilpailukykyä ja ihmisten sujuvaa liikkumista.

Liikenne- ja viestintäverkoille ehdotetaan 2,038 miljardin euron määrärahaa. Väylänpidossa huolehditaan ensisijaisesti verkosta, jonka liikennöitävyys on tärkeää elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle laajemmin. Samoin korostuvat liikenneturvallisuus ja digitalisaation mahdollisuudet.

Perusväylänpidon määräraha on 1,535 miljardia euroa ja ylittää siten valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (ns. Liikenne 12) linjatun määrärahatason. Väylävirasto on arvioinut, että viimeisten vuosien aikana tapahtuneesta kustannustason voimakkaasta noususta johtuen väyläverkon korjausvelka kuitenkin kasvaa edelleen. Hallitusohjelmaan sisältyvästä pääosin omaisuuden myynneillä rahoitettavasta investointiohjelmasta osoitetaan 520 miljoonan euron lisäys perusväylänpitoon hillitsemään korjausvelan kasvua. Tästä 250 miljoonaa ehdotetaan kohdistettavaksi vuodelle 2024. Perusväylänpidossa huomioidaan myös alempiasteinen tieverkko.

Vuonna 2024 ehdotetaan aloitettavaksi neljä uutta tiehanketta, joiden valtuudet ovat yhteensä 58,5 miljoonaa euroa:
- valtatie 4 Leivonmäen pohjoispuolella, Joutsa, 14 miljoonaa euroa
- valtatie 4 Oravasaaren eritasoliittymä, Jyväskylä, 7 miljoonaa euroa
- valtatie 9 Lievestuoreen kohta, 30 miljoonaa euroa
- kantatie 68 Edsevö—Pietarsaari, vaihe 3, 7,5 miljoonaa euroa

Uusia ratahankkeita on myös neljä, joiden valtuudet ovat yhteensä 178,5 miljoonaa euroa:
- Tornio-Kolari-rataosan sähköistyksen suunnittelu, 7,5 miljoonaa euroa
- Tampereen henkilöratapiha, 163 miljoonaa euroa
- Savonrata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu, 3 miljoonaa euroa
- Suupohjan radan suunnittelu, 5 miljoonaa euroa

Lisäksi Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen 2. vaihe –hankkeelle ehdotetaan 110 miljoonan euroon valtuuden korotusta 383 miljoonaan euroon johtuen yhteysvälin käynnissä olevan 2. vaiheen ja tulevan 3. vaiheen yhteensovittamisesta. Näistä hankkeista

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 4
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi

kaksi tiehanketta sekä kaksi ratahanketta ovat Liikenne 12-suunnitelman mukaisesti laaditun Väyläviraston väyläverkon investointiohjelman korissa 1A (käynnistysvalmiit) ja yksi radan suunnittelukohde korissa 1B (myöhemmin käynnistettävissä).

Kaikkiaan vuonna 2024 on väyläverkon kehittämiskohteina käynnissä 17 ratahanketta, 12 tiehanketta ja kaksi vesiväylähanketta sekä lisäksi kolme liikenneväylien suunnitteluhanketta. Edellä mainittujen väylähankkeiden sopimusvaltuudet ovat yhteensä 1,91 miljardia euroa.

Vuonna 2024 avustettavina kaupunkien joukkoliikennehankkeina jatkuvat aiemmin myönnettyjen valtuuksien mukaisesti Tampereen raitiotien 2. vaiheen rakentaminen, Viikki-Malmi pikaraitiotien suunnittelu sekä Länsi-Helsingin pikaraitioteiden suunnittelu ja rakentaminen. Edellä mainittujen joukkoliikennehankkeiden valtionavustuksiin vuonna 2024 tarvittava määräraha on yhteensä 19,9 miljoonaa euroa. Yksityisteiden hoidon ja kunnossapidon sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämisen avustukset pienenevät hallitusohjelman mukaisesti edellisestä vuodesta, eivätkä siten ole Liikenne 12-suunnitelman mukaisia.

Liikenteen ja viestinnän palveluilla turvataan liikennejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta sekä luodaan edellytyksiä liikennejärjestelmän ja siihen liittyvien palvelujen kehittämiselle. Viestintäpalveluja ja viestintäverkkoja hyödynnetään merkittävässä osassa yhteiskunnan palveluiden tuottamisessa ja kulutuksessa. Liikenteen ja viestinnän palveluiden määrärahataso on vuonna 2024 jokseenkin edellisen vuoden tasolla eli noin 835 miljoonaa euroa. Merkittävimmät muutokset vuoteen 2023 verrattuna aiheutuvat laajakaistahankkeen rahoituksen päättymisestä ja Televisio- ja radiorahaston määrärahaan tehtävästä indeksitarkistuksesta.

Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoitusta kohdennetaan yhteensä 1,5 miljoonaa euroa kyberturvallisuuden tutkimukseen ja kyberturvallisuutta parantavaan harjoitustoimintaan. Digiradan kehitys- ja verifiointivaiheen vuoden 2024 RRF-määrärahaosuus on 15 miljoonaa euroa.

Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostoihin ja kehittämiseen ehdotetaan 102,4 miljoonan euron määrärahaa. Hallitusohjelman mukaisesti lentoyhteyksien ostopalveluliikennettä tarkasteltiin budjettiriihessä 2023, ja tehtyjen linjausten mukaisesti esitys sisältää määrärahaa eräiden lentoyhteyksien ostopalveluliikenteen jatkamiselle määräaikaisesti. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostoista ja kehittämisestä vähennetään hallitusohjelman mukaisesti 13 miljoonaa euroa joukkoliikenteen ilmastoperusteisten toimenpiteiden tuesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 4
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@lvm.fi